

החוק לצמצום השימוש במזומן – היישום בצ'קים

23 ביולי 2019

אגף מערכות תשלומים וסליקה

בנק ישראל

עיקרי החוק – השלכות על המערכת הבנקאית

- לא יפרע תאגיד בנקאי, בנק הדואר, או בעל רישיון למתן שירותי פיקדון ואשראי צ'ק שאינו עומד בהגבלות שנקבעו

- שם הנפרע אינו נקוב בצ'ק (צ'ק על החלק)

- אם הצ'ק מוסב והסכום הנקוב בצ'ק עולה על 10 אלף ש"ח:

- לא נקובים בצ'ק שם המסב ומספר זהותו ושם הנסב

- הצ'ק הוסב יותר מפעם אחת, למעט החריגים בתוספת השנייה לחוק

ההיערכות ליישום החוק (1)

- ✓עדכון תקן מבנה שיק אחיד (תקן 501)
- ✓מתן תקופת הסתגלות למבנה השיק החדש
- ✓וייזום ויישום סיבות החזרה ייעודיות
- ✓אינדיקציה אודות שיקים שהופקדו למשמרת ערב יום התחילה והפחתת העמלה על שיקים מוסבים המופקדים למשמרת לפני ה- 1/7/2019
- ✓מתן מענה ללקוחות מוגבלים בצ'קים
- ✓הסברה לציבור – קמפיין, ימי עיון, שולחנות עגולים, עיתונות

ההערכות ליישום החוק (2)

הסרת חסמים – כרטיסי חיוב מידי

ללקוח

- יונפק לכל דורש ואף בדחיפה יזומה על ידי הבנקים
- גילוי נאות של עסקאות בדף ח-ן עו"ש
- אין עמלה בערוץ ישיר (עמלת שורה)
- הפחתת עמלה על הכרטיס (אם אין כ.א.)
- פטור מעמלה על הכרטיס (אם יש כ.א.)

הקלות לבית עסק

- זיכוי בית העסק עד 3 ימים
- חבילת סליקה מודולרית
- עמלה צולבת נמוכה

* כרטיס נטען

זמינות אמצעי התשלום לפי מאפיינים - מה 1/1/2019

אפליקציות תשלום וחשבונות חוץ בנקאיים	הוראות זיכוי והוראות חיוב	צ'קים	כרטיס חיוב	כרטיס חיוב מידי	כרטיס נטען	מזומן			
	עד 400 ₪	חוק המזומן	באישור הורה			חוק המזומן	נוער (עד 18*)		
								מבוגרים, בתי עסק	
								חסרי חשבון	
									מוגבל רגיל
									מוגבל חמור
							חוק המזומן		מוגבל מיוחד

מבנה הצ'ק החדש – צ'ק סחיר

בנק לדוגמא Model Bank

סניף 000, אלמוני
רח' אלמוני 102, 1234567, טל' 00-0000000
000000 00 00000 0000000000

חש' 000000 - 000000
ישראלה ישראלי בע"מ
ח.פ. 51-000000-7
סניף חיפה והצפון בנין מרכזי
רח' אפרתי 17
טל' 03-1234567

PAY TO שלמו ל

₪ N.I.S. ₪
ב-00,00,00000

DATE / תאריך SIGNATURE / חתימה

CHEQUE No. מס' השיק BRANCH No. מס' הסניף ACCOUNT No. מס' החשבון בנק לדוגמא בע"מ MODEL BANK

ניתן יהיה להמשיך ולעשות שימוש בפנקסי הצ'קים הישנים, תוך הקפדה על רישום הנחץ בגב הצ'ק.

מבנה גב השיק החדש – שיק סחיר

שם המוטב/ים ושם משפחה	שם הנסב/ים ושם משפחה	שם הגוף הפיננסי המפוקח	שם הגוף הפיננסי המפוקח
X	X	X	X
מספר זהות המוטב/ים	מספר זהות הנסב/ים	מספר זהות הגוף הפיננסי המפוקח	מספר זהות הגוף הפיננסי המפוקח
X	X	X	X
חתימת המוטב/ים	חתימת הנסב/ים	חתימת הגוף הפיננסי המפוקח	חתימת הגוף הפיננסי המפוקח
X	X	X	X
			מעל 10,000 ₪
			עד ל-10,000 ₪ (כולל)

עדכון מבנה גב הצ'ק בפנקסים החדשים נעשה רק עבור שיקים שאינם "למוטב בלבד".

השינויים הנגזרים מהחוק (1)

בהפקדה בבנק - חובה לציין את שם מקבל התשלום בכל סכום
בצ'קים סחירים וכן בצ'קים למוטב בלבד

כאשר עוסק הוא צד לעסקה – בכל סכום

בין פרטיים – מעל 5,000 ש"ח

בנק לדוגמא Model Bank

סניף 000 אלמוני
רח' אלמוני 102, 1234567, טל' 00-0000000
000000 00 00000 0000000000

חש' 00000 - 0000000
ישראלה ישראלי בע"מ
ח.פ. 51-000000-7
סניף חיפה והצפון בנין מרכזי
רח' אפרתי 17
טל' 03-1234567

PAY TO **שלמו ל מר ציון ציוני**

₪ N.I.S. ₪
00.00.0000-ב

DATE תאריך SIGNATURE חתימה

השינויים הנגזרים מהחוק (2)

בצ'קים סחירים - חובה לציין את שם מקבל התשלום כנסב

כאשר עוסק הוא צד לעסקה – בכל סכום

בין פרטיים – בצ'ק בסכום מעל 5,000 ש"ח

שם המוטב/ים ושם משפחה	שם הנסב/ים ושם משפחה	שם הגוף הפיננסי המפוקח	שם הגוף הפיננסי המפוקח
X מספר זהות המוטב/ים 123456789	X מספר זהות הנסב/ים לאה כהן	X מספר זהות הגוף הפיננסי המפוקח	X מספר זהות הגוף הפיננסי המפוקח
X חתימת המוטב/ים [Signature]	X חתימת הנסב/ים	X חתימת הגוף הפיננסי המפוקח	X חתימת הגוף הפיננסי המפוקח
מעל 10,000 ₪			
עד ל-10,000 ₪ (כולל)			

כללי הסבות צ'קים

מעל 10,000 ש"ח

עד 10,000 ש"ח

חובה לציין שם ומס' זהות של המסב

הסבה אחת בלבד

אין מגבלה על מספר ההסבות

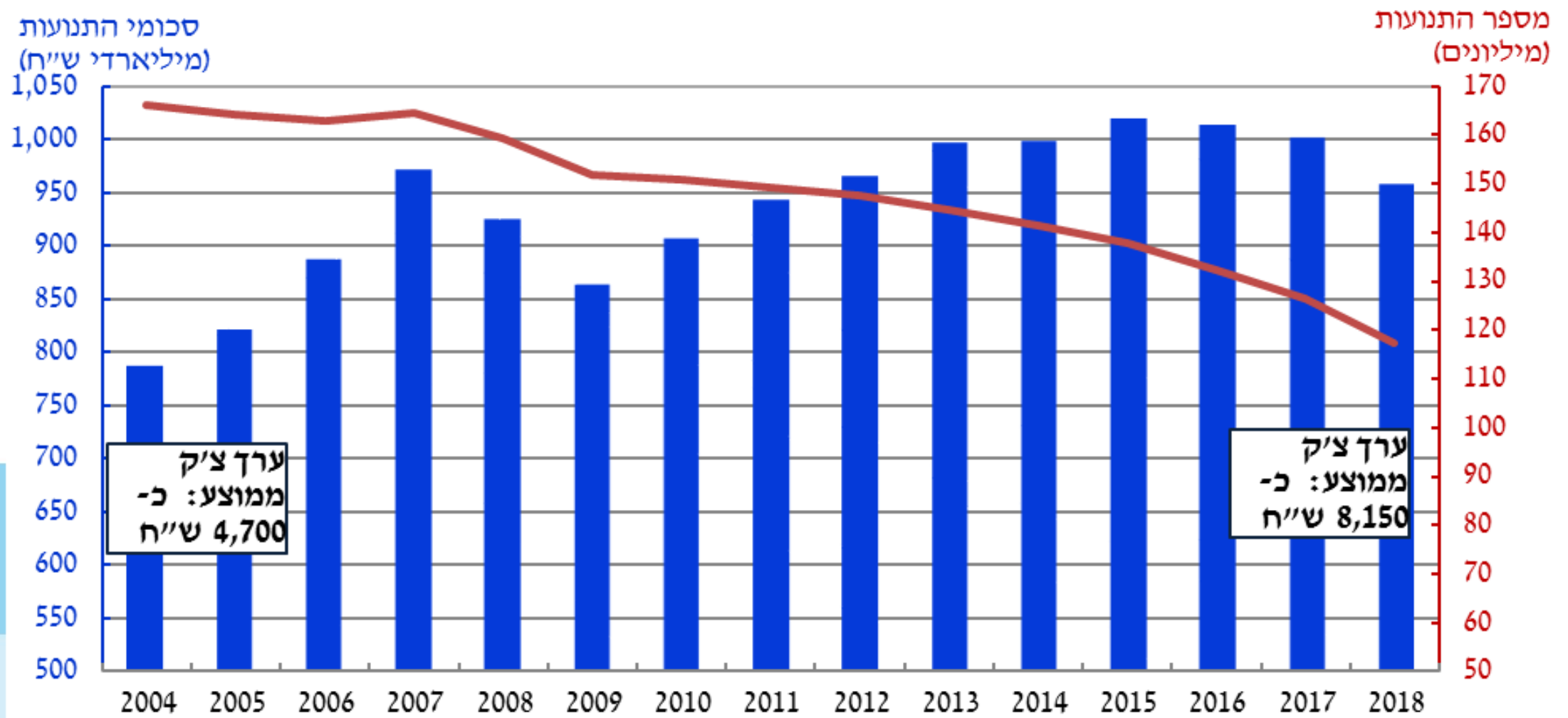
שתי הסבות ייעודיות
לגוף פיננסי מפוקח

נתונים

- ✓ כמות קטנה של צ'קים בסכומים מעל 10,000 ₪
- ✓ כמות קטנה של פנקסים מונפקים כסחירים
- ✓ כמות הצ'קים הולכת ופוחתת ואילו הסכומים עולים
- ✓ התשלום בכרטיסי חיוב גדל בשנים האחרונות

צ'קים בין-בנקאיים ותוך בנקאיים: המספר והסכום המצטבר, 2004 עד 2018

מגמות – כרטיס חיוב מיידִי, 2015-2018

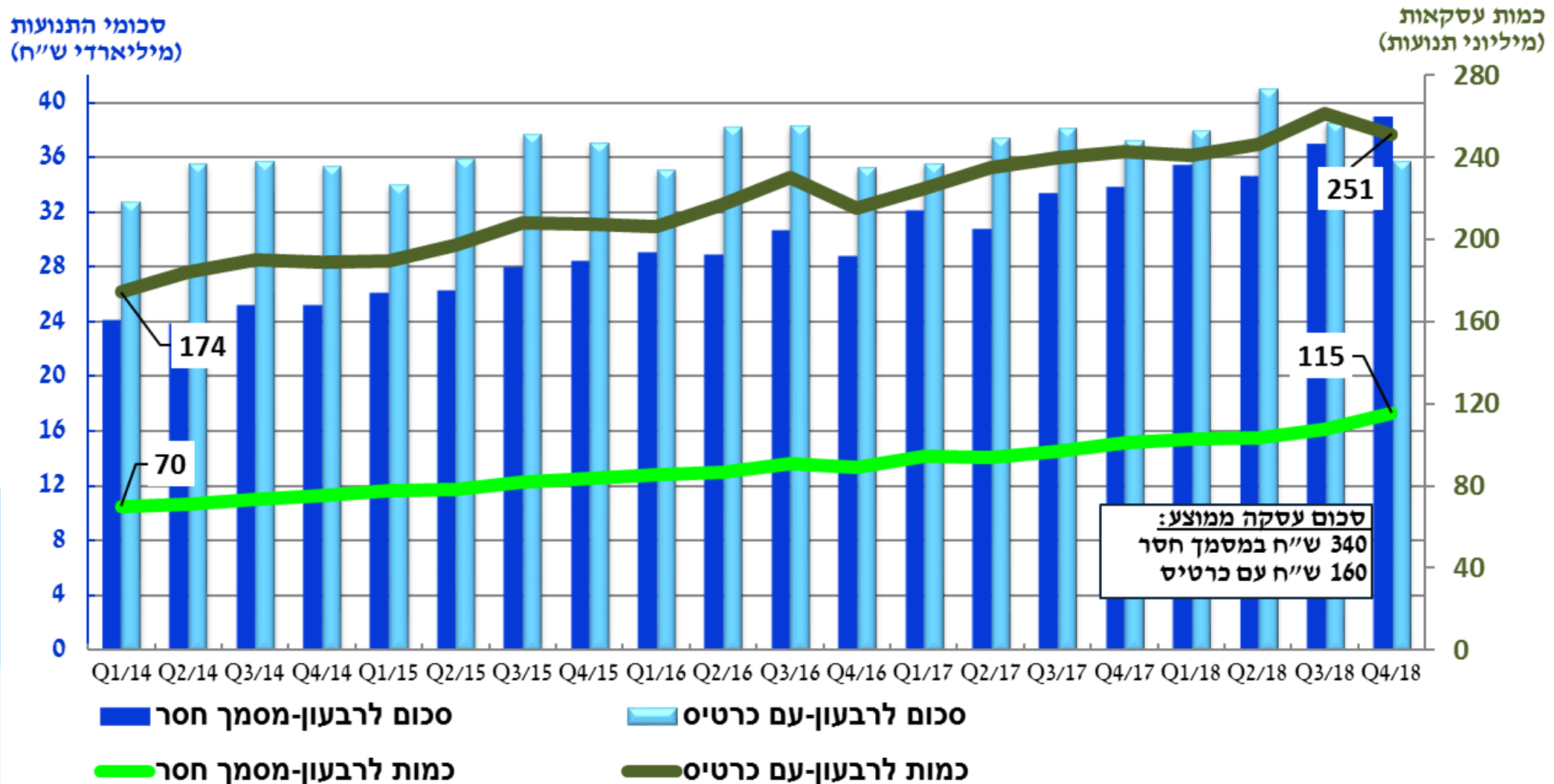
שיעור שינוי 2015-2018	שיעור שינוי 2017-2018	2018	2017	2016	2015	כרטיסי חיוב מיידִי
65.4%	12%	1,280	1,143	967	774	כמות כרטיסי חיוב מיידִי (אלפים)
118.4%	25.5%	122,539	97,613	74,622	56,114	מספר העסקאות בכרטיסי חיוב מיידִי (אלפים)
111.2%	25.7%	13,306	10,585	8,209	6,301	סכום החיובים בכרטיסי חיוב מיידִי (מיליוני ש"ח)

המקור: בנק ישראל

עליה בעסקאות מקוונות עם כרטיסי חיוב

שעור סכום העסקאות המקוונות עלה מ-40% ל-50% מתוך סך העסקאות,
בין השנים 2014 ל-2018

תודה THANK YOU شكرا جزيلًا

מידע נוסף זמין באתר בנק ישראל

חוק המזומן - צ'ק בטוח

צ'קים (1)

הגבלות על שימוש בצ'קים

עסקאות בין פרטיים – איסור צ'ק על החלק מעל 5,000 ש"ח
כאשר עוסק צד לעסקה – איסור מתן/קבלת צ'ק על החלק בכל סכום
מותרת הסבה אחת בלבד בסכום שמעל 10,000 ש"ח
איסור הסבה מבלי ששם הנסב ומס' זהותו נקובים בגב הצ'ק
לא יפרע תאגיד בנקאי, בנק הדואר, או בעל רישיון למתן שירותי פיקדון
ואשראי שאינו עומד בהגבלות שנקבעו

צ'קים (2)

הקלות:

- מותרת הסבה שנייה בלבד רק לתאגיד בנקאי, לבנק הדואר או לבעל רישיון למתן שירותי פיקדון ואשראי לשם פירעונו
- לאחר ההיסב, מותר להסב את הצ'ק מהגוף הפיננסי המפוקח לגוף פיננסי מפוקח אחר פעם אחת בלבד
- אם ההיסב השני הוא לגוף פיננסי מפוקח; שר האוצר, בהסכמת נגיד בנק ישראל, ובאישור ועדת החוקה, רשאי לקבוע כי היסב כאמור ייעשה רק לגבי שירותים שקבע

הסבות צ'קים – עד 10,000 ש"ח

אין מגבלה על מספר ההסבות

שם המוטב/ים ושם משפחה	שם הנטב/ים ושם משפחה	שם הגוף הפיננסי המפוקח	שם הגוף הפיננסי המפוקח
X	X	X	X
מספר זהות המוטב/ים	מספר זהות הנטב/ים	מספר זהות הגוף הפיננסי המפוקח	מספר זהות הגוף הפיננסי המפוקח
X	X	X	X
חתימת המוטב/ים	חתימת הנטב/ים	חתימת הגוף הפיננסי המפוקח	חתימת הגוף הפיננסי המפוקח
X	X	X	X
מעל 10,000 ש"ח	עד ל-10,000 ש"ח (כולל)		
	<p>311 311 12345678-9 311/311</p> <p>זאה כהן 123456789 זאה</p> <p>מלכת אננימיו 123456789</p> <p>מערכות אנונימיות</p> <p>45 45</p>		

הסבות שיקים

שם המוטבים ושם משפחה	שם הנסבים ושם משפחה	שם הגוף הפיננסי המפוקח	שם הגוף הפיננסי המפוקח
<p>3"ן 3"ן</p> <p>מספר זהות המוטבים</p> <p>9-87654321</p> <p>חתימת המוטבים</p> <p>3"ן 3"ן</p>	<p>אזה כפן</p> <p>מספר זהות הנסבים</p> <p>חתימת הנסבים</p>	<p>x</p> <p>x</p> <p>x</p>	<p>x</p> <p>x</p> <p>x</p>
<p>מעל 10,000 ₪</p>			
<p>עד ל-10,000 ₪ (כולל)</p>			

כרטיסים נטענים

כרטיס נטען מזוהה – בש"ח, באירו ובדולר

- טעינה באמצעות חשבון העו"ש,
באמצעות כרטיס אשראי,
ובאמצעות מזומן
- זמין בבנק הדואר ובבנקים
המסחריים (לנוסעים לחו"ל,
כרטיסי שכר, כרטיסי אש"ל וכיוב')
- קיימות מגבלות על סכומי הטעינה

כרטיס נטען אנונימי

- טעינה חד פעמית עד לסכום
מקסימלי של 1,000 ש"ח
- סכומי הטעינה מוגבלים
- אינם מקושרים לחשבון עו"ש

סרטון הסברה

חוק המזומן - סרטונים

